

Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģija Latvijā - progress

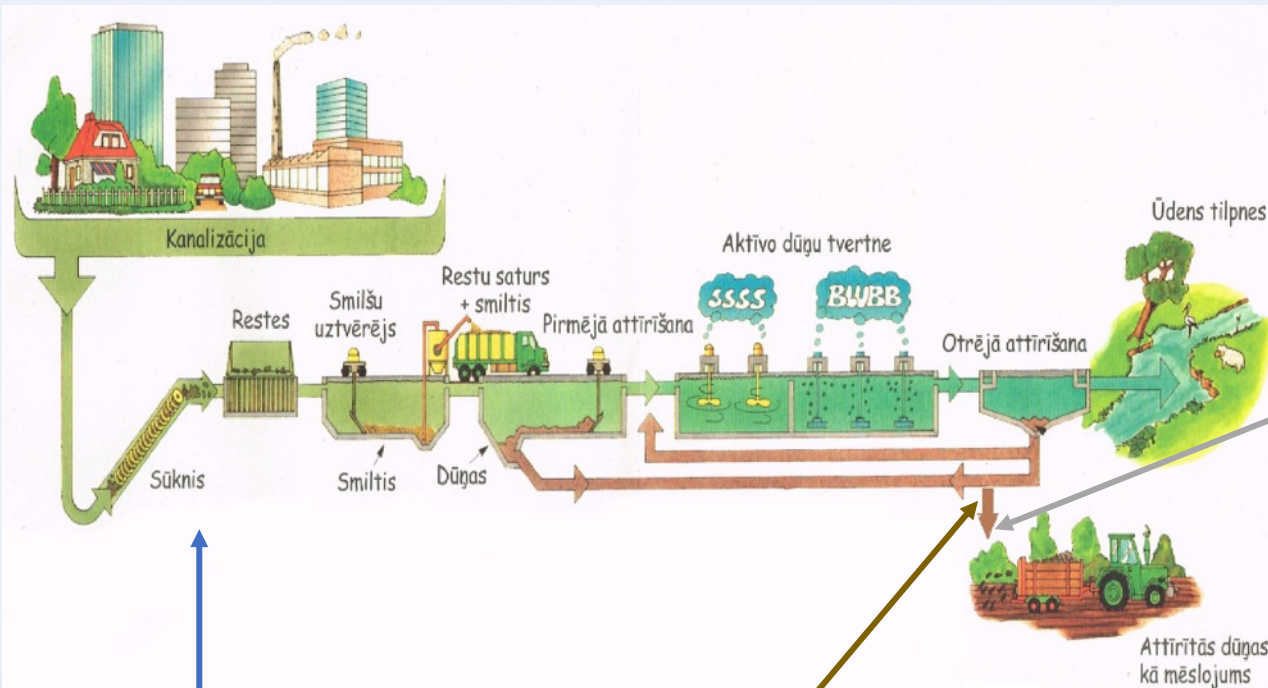
Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija
Sandis Dejus

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
darba seminārs par ūdenssaimniecības sektora aktualitātēm
Rīga, 23.10.2020

EU LIFE Programme integrated project
“Implementation of River Basin Management Plans of Latvia towards good surface water status”

Statistika par notekūdeņu dūņām Latvijā

Kā tiek apstrādātas?
 Kādas kvalitātes?

**Kopumā attīrīti
 ~180 milj.m³/gadā**

**~1,4 milj.
 Iedzīvotāju (~75%)**

**~2 200 000 m³ dūņu
 ar 1% sausnes**

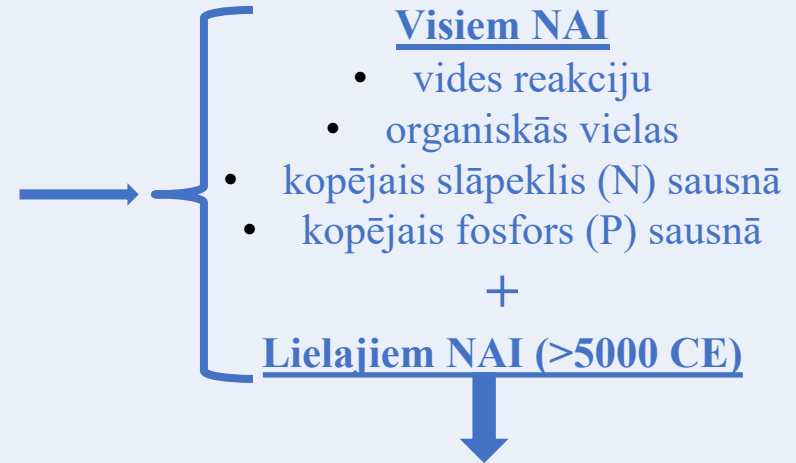
**Kopumā saražotas
 ~25 000 t sausnes**

**20-25 kg/gadā
 → 20 kg × 1,4 milj.
 = 28 000 t sausnes**

Notekūdeņu dūņu kvalitāte Latvijā

Dūņu kvalitātes prasības - MK Noteikumi Nr.362

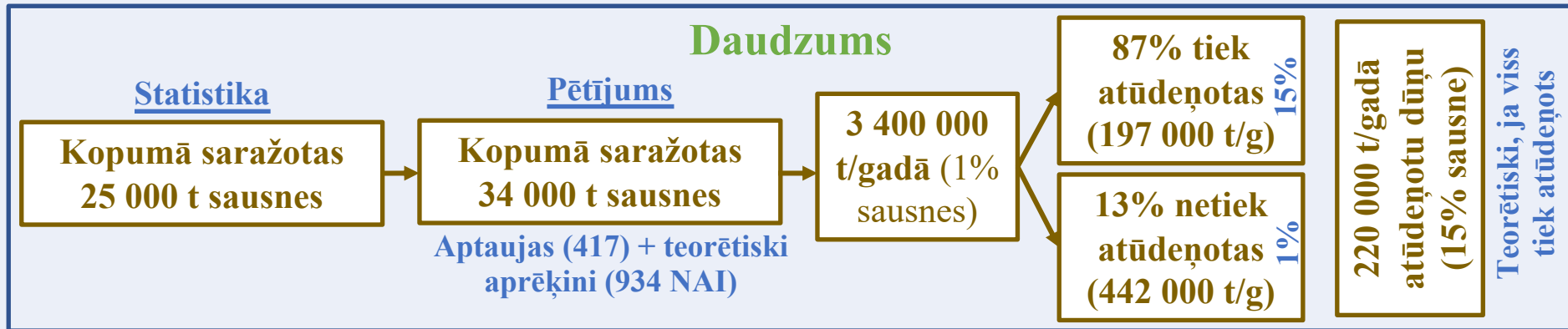
Apzaļumošana,
lauksaimniecība,
mežsaimniecība

Rekultivācija

Bīstamie atkritumi

Nr. p.k.	Klase	Smago metālu masas koncentrācija sausnā (mg/kg)						
		Cd	Cr	Cu	Hg	Ni	Pb	Zn
1.	I	<2,0	<100	<400	<3,0	<50	<150	<800
2.	II	2,1-5,0	101-250	401-500	3,1-5,0	51-100	151-250	801-1500
3.	III	5,1-7,0	251-400	501-600	5,1-7,0	101-150	251-350	1501-2200
4.	IV	7,1-10	401-600	601-800	7,1-10	151-200	351-500	2201-2500
5.	V	> 10	> 600	> 800	> 10	> 200	> 500	> 2500

Pētījuma dati par notekūdeņu dūņām Latvijā

Dūņu kvalitāte (atbilstoši normatīviem)

Metāla koncentrācija, mg/kg sausnas	Notekūdeņu dūņas, maksimāli	Notekūdeņu dūņas, vidēji	Liellopu kūtsmēsli	Dūņu komposts
Cinks (Zn)	1 459	661	121	283
Dzīvsudrabs (Hg)	1,49	0,78	<0,2	0,337
Hroms (Cr)	68	28	<1,8	106
Kadmijijs (Cd)	2,92	0,92	<0,4	0,955
Niķelis (Ni)	136	26	2,60	14
Svins (Pb)	119	25,8	<3	43,8
Varš (Cu)	230	160,8	86,1	81

20 dažādas NAI

I klase
II klase
III klase

Eksperimentālie rezultāti liecina par augstas (I un II klases) notekūdeņu dūņām

Pētījuma dati par notekūdeņu dūņām Latvijā

Dūņu kvalitāte (papildu)

20 dažādas NAI

Agroķīmiskie rādītāji

organiskās vielas, slāpeklis, amonija slāpeklis,
fosfors, sausna

Organiskie savienojumi

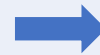
Bisfenols A, nonilfenoli, antracēns,
benzo(a)pirēns, benzo(b)fluorantēns, fluorantēns,
indeno(1,2,3-c,d)pirēns, benzo(g,h,i)perilēns,
benzo(k)fluorantēns, polihlorētie dioksīni/furāni
un dioksīniem līdzīgie bifenili (PHDD/F un DL-
PHB), polihlorētie bifenili (PHB)

Farmācijas atliekvielas

amoksicilīns, azitromicīns, ciprofloksacīns
eritromicīns, klaritromicīns

Mikrobioloģiskais piesārņojums

clostridium perfringens, enterokoki, escherichia
coli, helmintu oļiņas un viēšņu (oo)cistas,
salmonella spp., salmonellu serotips

- **ļoti tuvs vai zem parametra minimālās noteikšanas robežas**
- **salīdzinot ar zinātniskiem pētījumiem, nerada apdraudējumu videi un sabiedrībai**

Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas vīzija

Kopš 2020.gada notekūdeņu dūņas tiek uzskatītas par aprites ekonomikas būtisku sastāvdaļu Latvijā!
(iekļautas Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku)

Kompostēšana

Biogāzes ražošana + digestāta izmantošana

Granulēšana + lauksaimniecība vai dedzināšana

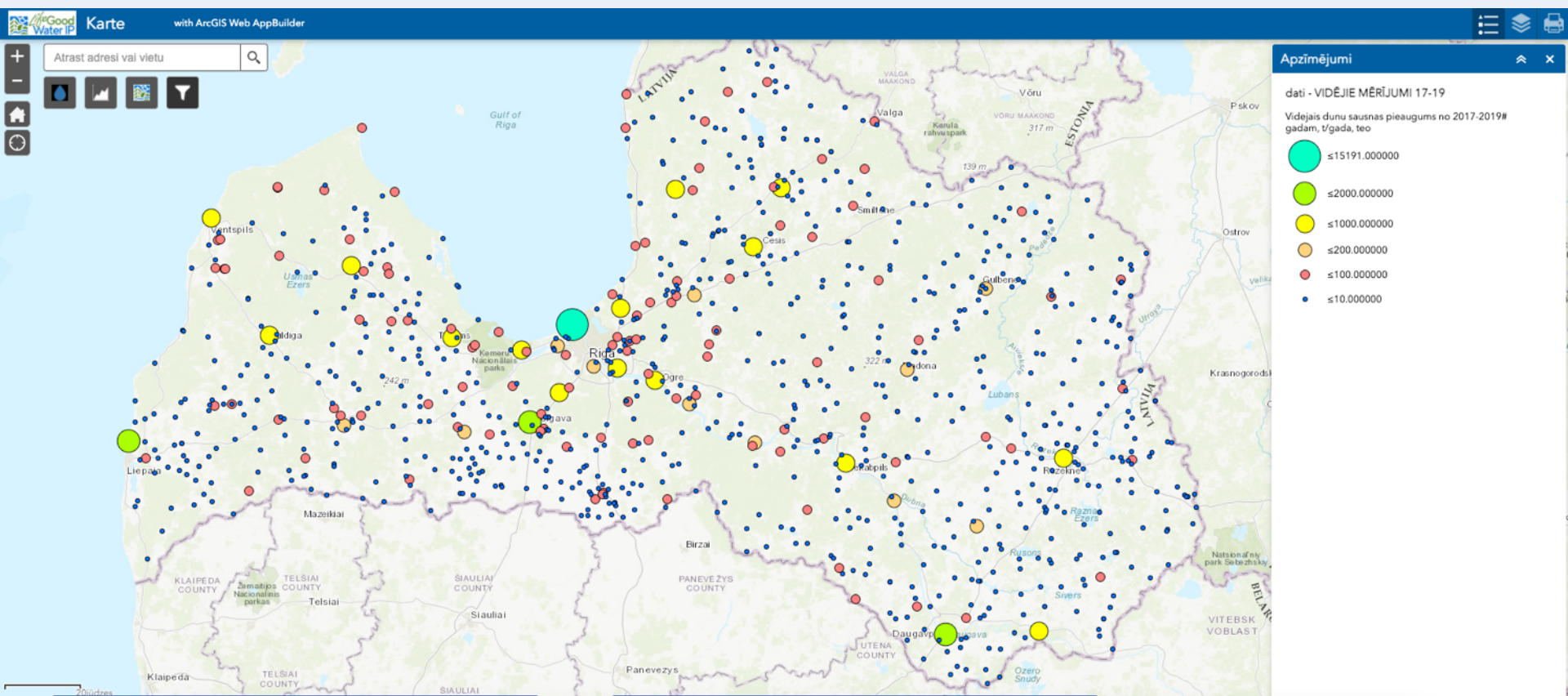

**Citas tehnoloģijas
(karbonizācija, fosfora atgūšana, u.c.)**

**Nepieciešamie resursi
tehnoloģiju īstenošanai**

Finansējums
Materiāli
Reaģenti
u.c.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un notekūdeņu dūņas Latvijā

Informācija par NAI
 Dūņu daudzums un kvalitāte
 Notekūdeņu parametri
 Atūdeņošanas tehnoloģijas

Biogāzes stacijas
 Atkritumu poligoni
 Kompostēšanas lauki
 Lauksaimniecības teritorijas
 Rekultivējamās teritorijas

Ceļi
 Pašvaldību robežas
 Aprēķinu rīki

Notekūdeņu dūņu apsaimniekošana Latvijā

KURP EJAM?

Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģija

Iepirkums

Notekūdeņu dūņu
apsaimniekošanas stratēģijas
Latvijā izstrāde
(15.12.20)

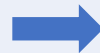

Stratēģija

Izstrādāta Latvijas notekūdeņu
dūņu apsaimniekošanas stratēģija
(30.06.21)

Normatīvais regulējums

Informatīvais ziņojums
Pieprasījuma veicināšana
Kvalitātes prasības
Finansējuma piesaiste
Starptautiskās izmaiņas

Diskusijas un virzība

(2021. gads)

VARAM

ZM

EM

Zemnieku saeima
Latvijas valsts meži
LVMI Silava
Biogāzes asociācija
LVGMC
Ārvalstu pieredze!

Paldies par uzmanību!

www.goodwater.lv

@goodwater

@goodwater

LIFE GoodWater

goodwater

goodwater

The integrated project "Implementation of River Basin Management Plans of Latvia towards good surface water status" (LIFE GOODWATER IP, LIFE18 IPE/LV/000014) has received funding from the LIFE Programme of the European Union and the Administration of Latvian Environmental Protection Fund. www.goodwater.lv

The information reflects only the LIFE GOODWATER IP project beneficiaries' view and the European Commission's Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

